

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Vladimíra Sládečka a soudců Tomáše Lichovníka a Davida Uhlíře (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatele **M. B.**, zastoupeného Mgr. Vladimírem Kratochvílem, advokátem, sídlem Česká 26/41, České Budějovice, proti rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2018 č. j. 32 Cdo 2947/2016-167 a proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. února 2016 č. j. 28 Co 410/2015-126, za účasti **Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze**, jako účastníků řízení, a obchodní korporace Česká spořitelna, a. s., sídlem Olbrachtova 1929/62, Praha 4, zastoupené JUDr. Jaromírem Císařem, advokátem, sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

I. Rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2018 č. j. 32 Cdo 2947/2016-167 a výroky I. a II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. února 2016 č. j. 28 Co 410/2015-126 bylo porušeno právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo stěžovatele vlastnit majetek zaručené čl. 11 odst. 1 Listiny práv a základních svobod.

II. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2018 č. j. 32 Cdo 2947/2016-167 a výroky I. a II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. února 2016 č. j. 28 Co 410/2015-126 se ruší.

III. Ve zbývajících částech se ústavní stížnost odmítá.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozsudků s tvrzením, že jimi byla porušena jeho základní práva, zejména právo na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a právo vlastnit majetek zaručené v čl. 11 odst. 1 Listiny.

2. Z předložených podkladů Ústavní soud zjistil, že stěžovatel se žalobou podanou dne 29. 7. 2014 u Obvodního soudu pro Prahu 4 (dále jen „obvodní soud“) proti vedlejší účastnici domáhal zaplacení částky 101 852,92 Kč s příslušenstvím. Podání žaloby odůvodnil tím, že s vedlejší účastnicí uzavřel smlouvu o vedení běžného účtu, k němuž obdržel platební kartu. Dne 29. 7. 2013 si chtěl v Turecku vybrat finanční hotovost z bankomatu, po stornování nabídky v pro něj nesrozumitelném jazyce mu však karta již nebyla vydána. Tuto skutečnost okamžitě oznámil turecké policii, turecká Deniz Bank, která bankomat provozovala, mu rovněž sdělila, že platební karta bude vrácena do dvou

týdnů na pobočku vedlejší účastnice. Dne 2. 8. 2013, bezprostředně po návratu, stěžovatel kontaktoval vedlejší účastnici, již vysvětlil situaci, platební kartu zablokoval a reklamoval neautorizované výběry z bankomatů, které byly prostřednictvím uvedené karty provedeny. Celkem šlo o částku 101 852,92 Kč. Vedlejší účastnice však reklamaci stěžovatele označila za neoprávněnou, neboť všechny transakce byly provedeny v době před zadáním zákazu na platební kartu a v případech zneužití karty, při nichž byl použit PIN, odpovídá za všechny transakce i škody držitel karty.

3. Výrokem I. rozsudku obvodního soudu ze dne 18. 8. 2015 č. j. 55 C 127/2014-85 bylo žalobě stěžovatele co do částky 97 966,42 Kč s příslušenstvím vyhověno, výrokem II. byla žaloba ve zbývající části zamítnuta. O nákladech řízení bylo rozhodnuto výrokem III. tak, že vedlejší účastnice je povinna stěžovateli zaplatit částku 49 933,23 Kč. Obvodní soud v odůvodnění zejména uvedl, že zůstala-li stěžovatelova platební karta v tureckém bankomatu, nedošlo z jeho strany k porušení povinností podle § 101 písm. b) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění do 12. 1. 2018 (dále jen „zákon o platebním styku“), ani všeobecných obchodních podmínek vedlejší účastnice. Současně uvedl, že zadržení platební karty bankomatem nelze považovat za ztrátu. Jde-li o zamítnutí žaloby co do částky 3 886,50 Kč s příslušenstvím, uvedl obvodní soud, že podle § 116 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona o platebním styku nese stěžovatel ztrátu z neautorizovaných plateb ve výši 150 EUR.

4. Proti rozsudku obvodního soudu podala vedlejší účastnice odvolání. Uvedla, že obvodní soud nesprávně právně posoudil otázku určení, zda mohl stěžovatel vědět, že došlo k naplnění skutkové podstaty odcizení, zneužití či neautorizovaného použití platebního prostředku ve smyslu porušení § 101 písm. b) zákona o platebním styku a všeobecných obchodních podmínek vedlejší účastnice. Stěžovatel se uvedená pravidla zavázal dodržovat a pro tyto případy mu byla k dispozici i informační linka s nepřetržitým provozem. Řešení situace stěžovatelem vedlejší účastnice označila za hrubou nedbalost, přičemž neměl vycházet pouze z ujistění turecké policie a tureckého provozovatele bankomatu, ale naopak měl kontaktovat ji.

5. Výrokem I. rozsudku Městského soudu v Praze (dále je „městský soud“) ze dne 10. 2. 2016 č. j. 28 Co 410/2015-216 byl výrok I. rozsudku obvodního soudu změněn tak, že se žaloba zamítá. O nákladech řízení bylo rozhodnuto výrokem II. tak, že stěžovatel je povinen nahradit vedlejší účastnici náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 5 093 Kč. Výrokem III. rozsudku městského soudu bylo rovněž odmítnuto odvolání vedlejší účastnice do výroku II. rozsudku obvodního soudu. Městský soud se v odvolání soustředil na otázky, zda stěžovatel oznámil možné zneužití karty před nebo po provedení sporných transakcí, zda vedlejší účastnice zajistila, aby stěžovatel měl k dispozici vhodné prostředky umožňující ztrátu, odcizení či zneužití karty oznámit, zda stěžovatel nezpůsobil ztrátu z neautorizovaných transakcí a zda stěžovatel neporušil některou z povinností podle § 101 zákona o platebním styku. Při rozhodování přihlédl ke skutečnosti, že mezi zadržením platební karty v bankomatu a její blokací došlo k prodlení trvajícím čtyři dny. I v případě zadržení platební karty bankomatem, tedy v situaci, kdy nebyla platební karta zničena, bylo podle městského soudu povinností stěžovatele oznámit vedlejší účastnici tuto skutečnost.

6. Stěžovatel podal proti rozsudku městského soudu dovolání. Nesouhlasil se závěry, že z hrubé nedbalosti porušil povinnosti podle § 101 písm. b) zákona o platebním styku.

Namítal, že zadržení platební karty bankomatem je běžnou záležitostí, přičemž nejde o ztrátu, odcizení, zneužití nebo neautorizované užití. Domníval se proto, že mu platební karta bude brzy opět vydána. Dále vyjádřil přesvědčení, že nejednal lehkomyšlně ani neopatrně.

7. Výrokem I. rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2018 č. j. 32 Cdo 2947/2016-167 bylo dovolání stěžovatele proti výroku I. rozsudku městského soudu zamítnuto, výrokem II. bylo dovolání ve zbývajícím rozsahu odmítnuto. O nákladech dovolacího řízení bylo rozhodnuto výrokem III. tak, že stěžovatel je povinen zaplatit vedlejší účastníci částku 300 Kč. Nejvyšší soud v odůvodnění v první řadě uvedl, že ani zákon o platebním styku, ani Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 11. 2007 č. 2007/64/ES, o platebních službách na vnitřním trhu, blíže nedefinují pojem ztráty nebo odcizení platebního prostředku. Je proto třeba vycházet z obecného významu použitých výrazů. V obou případech se podle Nejvyššího soudu vyžaduje, aby se platební prostředek dostal mimo dispoziční sféru plátce, a to nezávisle na jeho vůli. K tomu odkázal na obecnou známost, že při výběru z bankomatu je třeba dbát zvýšené opatrnosti, neboť se stávají terčem útoků osob snažících se získat údaje o platebních kartách k následnému zneužití. Ztráta platební karty nebo dohledu nad ní zvyšuje riziko zneužití, proto je na držiteli karty, aby takovému zneužití karty zamezil. Výklad, že by oznamovací povinnost držiteli karty vznikla až ve chvíli, kdy se o neoprávněných výběrech dozví, by podle Nejvyššího soudu mohl dospět až k absurdním situacím, kdy by držiteli, který svoji kartu neměl k dispozici po neomezeně dlouhou dobu a který nekontroloval účet nebo nekontaktoval banku, bylo povinností banky mu celou částku nahradit. Okamžik zadržení platební karty Nejvyšší soud označil za ztrátu, neboť se dostala mimo dispoziční sféru stěžovatele. V této situaci mu proto vznikla oznamovací povinnost, kterou však nesplnil. To odvodil mimo jiné i z čl. 20 bod 5 a čl. 22 bod 2 všeobecných obchodních podmínek, podle nichž měl stěžovatel uvedenou povinnost i v případech zadržení platební karty v bankomatu z technických důvodů nebo důvodu chybné manipulace. Jde-li o výklad sousloví „bez zbytečného odkladu“ v souvislosti se splněním uvedené povinnosti, Nejvyšší soud uvedl, že jde o lhůtu velmi krátkou vedoucí k bezodkladnému, neprodlenému, bezprostřednímu či dokonce okamžitému jednání, což opřel i o svá dřívější rozhodnutí a rozhodnutí Ústavního soudu (zejména nálezy ze dne 15. 8. 2005 sp. zn. IV. ÚS 314/05). Nejvyšší soud v odůvodnění v neposlední řadě rozvedl podstatu hrubé nedbalosti, kdy s odkazem na § 447 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění do 31. 12. 2013, uzavřel, že hrubě nedbale jedná ten, komu lze vytknout mimořádně výraznou míru neopatrnosti nebo lehkomyšlnosti. Vzhledem k tomu, že se stěžovateli nabízely možnosti zabránění zneužití, které však nevyužil, lze jeho postup označit za hrubě nedbalý, vedoucí k porušení povinností podle § 101 písm. b) zákona o platebním styku.

II.

Argumentace stěžovatele

8. Stěžovatel v ústavní stížnosti po podrobném popisu okolností zadržení platební karty bankomatem a po rekapitulaci průběhu řízení před obecnými soudy vyjadřuje nesouhlas s výkladem slov ztráta, odcizení a hrubá nedbalost, jak jej provedly Nejvyšší a městský soud. V této souvislosti odkazuje i na § 101 písm. b) zákona o platebním styku, podle něž bylo povinností oznámit rozhodné skutečnosti po jejich zjištění. Z toho dovozuje závěr, že dokud tyto skutečnosti hodnověrně nezjistil, nemohla mu ani vzniknout oznamovací povinnost. Samotné riziko podezření na možnost zneužití platební karty

oznamovací povinnost nezakládá. V této souvislosti opětovně upozorňuje, že zadržení platební karty bankomatem je poměrně standardní a neznamená ztrátu, odcizení ani zneužití platebního prostředku. Jde-li o čl. 20 bod 5 a čl. 22 bod 2 všeobecných obchodních podmínek vedlejší účastnice, na něž zejména Nejvyšší soud odkazuje, stěžovatel uvádí, že představují nezákonné rozšiřování působnosti obchodních podmínek a „mezera v právu“ je nedůvodně přikládána k jeho tíži. Stěžovatel upozorňuje, že skutečnost zadržení karty oznámil tureckému provozovateli, největší turecké bance, který jej ujistil, že mu karta bude vydána. Celou situaci proto považoval za běžnou. Předpokládal-li by zneužití karty, oznámil by to vedlejší účastnici. Tomu odpovídá i skutečnost, že takové oznámení je technicky a časově nenáročné. Stěžovatel je na základě uvedeného přesvědčen, že nejednal ani lehkomyšlně ani neopatrně. V této souvislosti naopak upozorňuje na příklady lehkomyšlného nebo neopatrného postupu, uvedené v literatuře. Jde-li o splnění povinnosti oznámit zneužití karty, vznikla mu podle jeho přesvědčení až v okamžiku návštěvy pobočky vedlejší účastnice po návratu z Turecka, kdy se mimo jiné dozvěděl o instalaci zádržného zařízení v bankomatu. V tomto okamžiku platební kartu také zablokoval. Stěžovatel dále poukazuje na jednoznačně kogentní charakter ustanovení zákona o platebním styku, proto se domnívá, že případné odchylky jsou možné pouze ve prospěch uživatelů. K porušení práva na soudní ochranu stěžovatel závěrem uvádí, že obecné soudy měly udělat vše pro spravedlivé řešení jeho věci, avšak provedly hrubě zjednodušující argumentaci, kdy bez ohledu na možné pochybení vedlejší účastnice pouze rozšířily nezákonnou a protiústavní aplikaci soukromoprávní listiny.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

9. Ústavní soud podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost proti výroku III. rozsudku městského soudu ze dne 10. 2. 2016 č. j. 28 Co 410/2015-126 není přípustná. V tomto rozsahu bylo odmítnuto odvolání vedlejší účastnice proti rozsudku obvodního soudu v rozsahu, jímž byla žaloba stěžovatele zamítnuta. Tímto výrokem nemohla být dotčena základní práva stěžovatele, neboť městský soud pouze vyslovil, že není přípustné odvolání proti rozhodnutí, jímž bylo odvolateli vyhověno. Ke zbývajícimu rozsahu ústavní stížnosti Ústavní soud uvádí, že byla podána včas oprávněným stěžovatelem a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*), neboť stěžovatel nemá k dispozici jiné zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva.

IV. Vyjádření účastníků a vedlejší účastnice

10. Ústavní soud v rámci přípravy vyzval účastníky a vedlejší účastnici řízení k vyjádření.

11. Nejvyšší soud ve velmi stručném vyjádření uvedl, že setrvává na závěrech prezentovaných v odůvodnění napadeného rozsudku. Městský soud rovněž velmi stručně uvedl, že se zabýval všemi námitkami stěžovatele a pečlivě zvažoval zjištěné okolnosti případu.

12. Vedlejší účastnice označila ústavní stížnost stěžovatele jako zjevně neopodstatněnou s poukazem na skutečnost, že tvrzený skutkový stav neodpovídá stavu zjištěnému obecnými soudy. V této souvislosti odkazuje na závěry Ústavního soudu prezentované v usnesení ze dne 28. 3. 2007 sp. zn. II. ÚS 568/07, kdy předmětem řízení byl rovněž spor související s nevydáním platební karty. Další část vyjádření vedlejší účastnice se zaměřuje na výklad slov ztráta a zneužití. Upozorňuje zejména na ztrátu dispozice s platební kartou, kdy si stěžovatel byl vědom nejen této skutečnosti, ale rovněž rizik, která jsou s touto ztrátou spojena. Tomu odpovídá i skutečnost, že příbuzné stěžovatele hlídaly bankomat několik desítek minut a že byl na místo přivolán příslušník turecké policie. Vedlejší účastnice dále poukazuje na znění čl. 20 odst. 5 obchodních podmínek zakotvujících oznamovací povinnost také tehdy, dojde-li k zadržení platební karty bankomatem z technických důvodů nebo z důvodu chybné manipulace. Jde-li o interpretaci slova ztráta, vedlejší účastnice nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že ji Nejvyšší soud vůbec neprovedl, odkazuje naopak na odůvodnění napadeného rozsudku, jenž se interpretaci tohoto slova věnuje v samostatném odstavci. Stejně tak nesouhlasí se závěry stěžovatele, že by zadržení platební karty bylo standardním jevem. Případné ujištění pracovníkem turecké banky nemůže podle vedlejší účastnice jít k její tíži, neboť nikdo nemůže svévolně zavazovat jiného. Toto ujištění současně stěžovatele nemohlo odradit od případné obezřetnosti. Jednání stěžovatele vedlejší účastnice rovněž označila za hrubě nedbalé, neboť disponoval prostředky minimalizace rizik případného zneužití. Samotný postup obecných soudů vedlejší účastnice považuje za souladný s principem spravedlivého procesu.

13. Vzhledem ke stručnosti vyjádření účastníků řízení a opakování argumentace předestřené v napadených rozsudcích vedlejší účastnicí nedoručoval Ústavní soud tato vyjádření stěžovateli k případné replice, neboť by v nyní posuzované věci nemohla přinést nic nového.

V.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

14. Ústavní soud po seznámení se s obsahem ústavní stížnosti, vyjádřeními účastníků a vedlejší účastnice, napadenými rozsudky a vyžádaným spisem dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

15. Ústavní soud připomíná, že právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny je porušeno, je-li komukoliv upřena možnost domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu, popř. odmítá-li soud jednat a rozhodovat o podaném návrhu, event. zůstává-li v řízení bez zákonného důvodu nečinný. V této souvislosti Ústavní soud dodává, že jeho úkolem je ochrana ústavnosti (čl. 83 Ústavy). Není tedy součástí soustavy soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy) a nenáleží mu ani výkon dohledu nad jejich rozhodovací činností. Postup v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu a výklad jiných než ústavních předpisů a jejich použití jsou záležitostmi obecných soudů [srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 9. 1996 sp. zn. II. ÚS 81/95 (U 22/6 SbNU 575)]. Ústavní soud může do jejich činnosti zasáhnout pouze tehdy, jsou-li právní závěry obecných soudů v příkrém nesouladu se skutkovými zjištěními nebo z nich v žádném možném výkladu odůvodnění nevyplývají, nebo zakládá-li porušení některé z norem podústavního práva v důsledku svévole (např. nerespektováním kogentní

normy), anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. uplatněním přepjatého formalismu při použití práva), porušení základního práva nebo svobody.

16. Předmětem ústavní stížnosti je nesouhlas stěžovatele s výkladem zákona o platebním styku provedeným Nejvyšším a městským soudem. Z jeho § 101 písm. b) vyplývalo, že uživatel oprávněný používat platební prostředek je povinen bez zbytečného odkladu po zjištění oznámit poskytovateli nebo osobě jím určené ztrátu, odcizení, zneužití nebo neautorizované použití platebního prostředku. Z § 116 odst. 1 písm. b) tohoto zákona dále vyplývalo, že plátce nese ztrátu z neautorizovaných platebních transakcí v plném rozsahu, pokud tuto ztrátu způsobil svým podvodným jednáním nebo tím, že úmyslně nebo z hrubé nedbalosti porušil některou ze svých povinností stanovených v § 101. Z uvedených ustanovení je zřejmé, že vymezení povinností uživatele platební karty a posouzení nesení ztráty za neautorizované platební transakce jsou předmětem běžného zákona, jehož výklad a použití jsou výlučně svěřeny obecným soudům. Ústavní soud zásadně není oprávněn do řešení těchto otázek ingerovat, neboť by šlo o nepřípustný zásah do rozhodovací kompetence ústavně nezávislých orgánů veřejné moci. Výjimku by představovalo např. porušení procesních pravidel zakládající zásah do práva na soudní ochranu nebo učinění zcela extrémních závěrů, které by zcela vybočovaly z interpretačních metod, či vůbec nemohly mít oporu ve skutkových zjištěních. Právě tato situace v nyní posuzované věci nastala.

17. Ústavní soud v první řadě poukazuje na kogentní povahu ustanovení zákona o platebním styku, tedy i § 101 písm. b) a § 116 odst. 1 písm. b), které jsou v nyní posuzované věci rozhodné. Všeobecné obchodní podmínky proto nesmějí být v rozporu s těmito kogentními ustanoveními, což platí i pro všeobecné obchodní podmínky vedlejší účastnice. Odkaz na čl. 20 a 22 těchto všeobecných obchodních podmínek, jestliže by vedly k omezení práv stěžovatele, je proto třeba odmítnout. Rovněž je třeba odmítnout odkazy na dřívější rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu vztahující se ke ztrátě platební karty nebo jejímu zadržení bankomatem, neboť se týkala skutkově zcela odlišných situací, přičemž nyní posuzovaná věc je velmi specifická.

18. V nyní posuzované věci je předmětem přezkumu interpretace slova ztráta, která podle zákona o platebním styku vede k plnění oznamovací povinnosti a možnému závěru o nedbalém přístupu plátce. Nejvyšší i městský soud shodně uvedly, že pojem ztráta není v právním řádu výslovně definován. V tomto smyslu se poté s odvoláním např. na komentářovou literaturu s uvedeným slovem vypořádaly tak, že představuje ztrátu možnosti disponovat s platební kartou. Takový výklad však z § 101 zákona o platebním styku přímo nevyplývá. Nejvyšší a městský soud se naopak měly soustředit na využití jiných interpretačních právních metod, než pouze na výklad gramatický. Byť v době zadržení a zneužití platební karty nebyl účinným současný zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který v § 2 odst. 1 až 3 rozvádí interpretační pravidla, bylo možné jejich podstatu užít i při rozhodování nyní posuzované věci, neboť interpretační pravidla jako nepsané principy lze považovat za součást základních pravidel či přímo právního řádu (srov. zejména nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997 sp. zn. Pl. ÚS 33/97). Vedle uchopení normy podle vlastního smyslu slov ve vzájemné souvislosti je vždy zapotřebí se soustředit rovněž na účel právní normy. K otázce rozporu mezi gramatickým (či až doslovným) a teleologickým výkladem se Ústavní soud vyslovil

v řadě nálezů a stanovisek. Výchozí tezi v této souvislosti zformuloval právě v nálezu ze dne 17. 12. 1997 sp. zn. Pl. ÚS 33/97. Konstatoval, že neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jazykového výkladu, neboť jazykový výklad představující prvotní přiblížení se k aplikované právní normě je východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu. Účelem právní úpravy bezpochyby bylo ochránit peněžní ústav před nedbalostním přístupem svého klienta, který nepředchází rizikovým situacím či hrubě zanedbává své povinnosti. Ochrana před neautorizovanými platbami je však zcela zřejmě i v zájmu samotného klienta (k účelu právní úpravy srov. důvodovou zprávu k zákonu o platebním styku). V nyní posuzované věci se obecné soudy sice soustředily na povinnosti stěžovatele, nýbrž závěry učinily zcela formalisticky bez zohlednění jak účelu právní úpravy, tak i vlastního smyslu slova ztráta. Jde-li o význam slov, lze vyslovit závěr, že nemají-li v zákoně použité pojmy specifický právní význam, lze je chápat tak, jak jsou vnímány v obecném základu spisovného jazyka [srov. Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, s. 38-50]. Slovo ztratit znamená skutečně pozbytí možnosti s věcí nakládat, nicméně bez zjevného úmyslu vlastníka či držitele, což uvedl i Nejvyšší a městský soud. Od toho je však třeba odlišit situace, kdy vlastník nebo držitel ztrácí momentální dispozici, kdy věc je předmětem právního poměru. V těchto situacích je vlastníku či držiteli známo, kde se věc nachází a předpokládá její navrácení či jiný, zpravidla sjednaný, smluvní osud. V nyní posuzované věci je zcela zřejmé, že stěžovatel ztratil možnost dispozice s kartou, nicméně k její ztrátě nedošlo, neboť mu bylo známo, kde se nachází, a přislíbeno její navrácení. Nedošlo-li proto zadržením platební karty k její ztrátě a zcela zjevně ani odcizení, zneužití nebo neautorizovanému použití, nemohla být ani naplněna hypotéza § 101 písm. b) zákona o platebním styku. Skutečnost zneužití byla stěžovatelem zjištěna až po čtyřech dnech, po návratu z Turecka, na což reagoval okamžitým zablokováním platební karty. V jeho postupu proto nelze spatřovat hrubě nedbalý přístup.

19. Ústavní soud proto uzavírá, že jestliže Nejvyšší a městský soud použily zákon bez řádné interpretace a hypotézu kogentního ustanovení rozšířily i na případy, na něž zjevně nedopadá, porušily právo stěžovatele na soudní ochranu. Toto porušení se bezprostředně odrazilo i v zásahu do práva stěžovatele vlastnit majetek.

20. Na základě uvedeného Ústavní soud konstatuje, že postupem Nejvyššího a městského soudu došlo k zásahu do základních práv stěžovatele, a proto bylo podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověno. Podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud nálezem tak, že rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2018 č. j. 32 Cdo 2947/2016-167 a výroky I. a II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. února 2016 č. j. 28 Co 410/2015-126 se ruší. Jde-li o ústavní stížnost proti výroku III. rozsudku městského soudu ze dne 10. 2. 2016 č. j. 28 Co 410/2015-126, uvádí Ústavní soud, že je v tomto rozsahu nepřijatelná, a proto ji podle § 43 odst. 1 písm. e) odmítl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 6. února 2020

Vladimír Sládeček
předseda senátu